İŞKUR

2018

ORDU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

ORDU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

YAZAR:

MÜMİN ATEŞ

İŞ VE MESLEK DANIŞMANI

SUNUŞ

Gelişen ve değişen dünyanın en önemli problemlerinin başında işsizlik, mesleksizlik ve istihdam yaratamama sorunu gelmektedir. Bu sorun aynı zamanda ekonomik ve sosyal bazı sıkıntı ve huzursuzlukları da beraberinde getirebilmektedir. Bu sebeple istihdam arttırıcı politikalar ortaya koymak ve sürdürülebilirliğini sağlamak büyük önem arz etmektedir. Ülkemizde de istihdamın arttırılması ve sürdürülebilir istihdam politikaları oluşturabilmek için ciddi adımlar atılmıştır. İstihdamı artırılabilmek, bu süreci daha etkin yürütülebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir.

Ülkemizde olduğu gibi ilimizde de işsizler iş bulamamaktan yakınırken işverenler de nitelikli eleman bulamamaktan şikâyet etmektedirler. Kronikleşen işsizliğin çözümü iyi yetişmiş, nitelikli insan gücü ile mümkün olacaktır. Bunun yanı sıra dünya ekonomisinde rekabet edebilme düne göre daha büyük bir önem arz etmektedir. Rekabet gücü ise, nitelikli işgücünün istihdamından geçmektedir. İş arayanlar ve işverenler arasında köprü görevi gören İŞKUR hem işverenlerin hem de iş arayanların problemlerini yakından, titizlikle takip edip çözüm üretmektedir.

Bu gerçekler ışığında ilimizin çalışma hayatının tüm sektörlerini doğrudan ilgilendiren nitelikli eleman açığını tespit etmek ve önümüzdeki yıla ışık tutmak amacıyla "İşgücü Piyasası Araştırması" yaptırılmıştır. Ordu İli İşgücü Piyasası Araştırması ile çalıştırdıkları kişi sayısı 20 ve üzerinde olan 600 işyerine, İŞKUR bizzat kendi personelleriyle ulaşmış, faaliyet gösteren firmaların anlık durumunu ve gelecek için düşündükleri istihdam durumunu rapor etmiş ve sıkıntıları yerinde dinlemiştir. Yapılan bu araştırmaların devamında işveren iş arayan eşleştirmeleri daha verimli olup alınan taleplerin karşılanma oranlarında artışlar gözlenmektedir.

Bu plan ile önümüzdeki süreçte farklı sektörlerde ihtiyaç duyulan insan gücü planlaması ile geleceği öngörmek ve insanımıza sahip çıkabilmek mümkün olacaktır. Gerek Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz gerekse diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda olacaktır. Dolayısıyla kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır. Sonuç olarak elinizdeki bu rapor, işgücü piyasası açısından önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Başta İŞKUR Genel Müdürlüğü, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürümüz olmak üzere İlimizin işsizlik ve istihdam problemine ciddi katkı sağlayacağına inandığım İl İşgücü Piyasası Analizini gereğine uygun bir şekilde yerine getirdiklerini düşündüğüm Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline; kamu kurum kuruluşları ile özel sektör çalışanlarına ve işverenlerine vermiş oldukları bilgilerden ve desteklerden dolayı teşekkür ederim

Seddar YAVUZ

Ordu Valisi

ÖNSÖZ

Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de işsizlik en önemli ekonomik ve sosyal sorunlardan biridir. İstihdam çalışan açısından gelir yaratan, işveren açısından üretim sağlayan bir olgu olmanın yanında sosyal bütünleşme ve barışı sağlama da önemli bir araçtır. İşsizliği azaltmaya, istihdam edilebilirliği kolaylaştırmaya yönelik çalışmaları yürüten kurumların önceliği işsizleri işe yerleştirmektir. Bu amaçla meslek edindirme kursları, işveren ziyaretleri, danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

Ülkemizde işsizlik sorunu kadar nitelikli çalışan eksikliği de sektörler açısından önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Gelişen ekonomimiz, yükselen nitelikli işler ortaya çıkarmaktadır. Türkiye'de olduğu gibi ilimizde de işsizlik yaşanırken, nitelikli işgücü ihtiyacı olduğu da bir olgudur. İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilere sahip bir işgücü arzının yaratılması öncelikli hedeflerimizdendir.

Bu bağlamda işgücü piyasasında ayrıntılı ve sağlıklı bilgiye sahip olmak için önceki yıllarda olduğu gibi 2018 yılında da "İşgücü Piyasası Araştırması" yapılmıştır. 600 işyerinden derlenen bilgiler analiz edilerek bu kitapla Ordu işgücü piyasasına ilişkin veriler iş arayanlara, işverenlere, politika üreticilerinin istifadesine sunulmuştur.

Ordu Çalışma ve İş Kurumu da bu araştırma ve analiz sonuçlarını değerlendirerek işgücü piyasasına yönelik programlar hazırlayacaktır. Bu çalışma İşgücü piyasasına yönelik hazırlanan programların sağlam temellere dayanması, kamu kaynağının etkin kullanımı ve amaçlanan hedeflere ulaşılması açısından da yararlı olacaktır.

İlimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun kitap haline getirilerek basılmasında, işgücü piyasası aktörlerinin kullanımına sunulmasında emeği geçen; başta Sayın Valimize, Genel Müdürümüze, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nun değerli üyelerine, araştırmaya katkı sağlayan işverenlere ve özveri ile çalışan Ordu Çalışma ve İş Kurumunun değerli personellerine teşekkürlerimi sunarım.

İsa KAYMAK
Ordu Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ iii
ÖNSÖZ v
TABLOLAR LİSTESİ vii
ŞEKİLLER LİSTESİ viii
KISALTMALAR ix
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 27
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 45
SONUÇ 52

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu 26
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 28
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 29
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 31
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 36
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 36
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 37
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 37
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 38
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 40
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 42
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 44
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler 45
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 46
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 47
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 47
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı..... 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017) 12
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 15
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 16
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu..... 18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 20
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu..... 21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%) 23
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 23
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 27
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 32
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi 34
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 35
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 41
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 43
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı..... 49
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 50
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı 51

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslek
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TYP	Toplum Yararına Program
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Ordu İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 600'dür. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Ordu ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 31 bin 161 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 19 bin 317 çalışan erkeklerden, 11 bin 844 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 27,1'i, kadınların ise yüzde 47,1'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Ordu ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; tesis ve makine operatörleri ve montajcıları ve nitelik gerektirmeyen mesleklerdir. Ordu ilinde açık iş oranı yüzde 2,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Ordu ili açık iş oranı bakımından 0,4'lük bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4 ile İmalat sektörüdür. Ordu ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin tesis ve makine operatörleri ve montajcıları grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı yüzde 3,5'tir. Ordu ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; tesis ve makine operatörleri ve montajcıları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile hizmet ve satış elemanlarıdır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 58,1'i için eğitim düzeyinin önemli olmadığı görülmektedir. Ordu ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Ordu ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla makineci(dikiş) ve garson (servis elemanı) meslekleri takip etmektedir.

Ordu ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ordu ilinde işverenlerin yüzde 35,6'sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını

öngörürken, Ordu'da bu sayı 4'e yükselmiştir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Ordu ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,6 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Ordu işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Ordu İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Ordu ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, işgücü araştırması sonuçları analiz edilerek Ordu ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihityaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihitiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

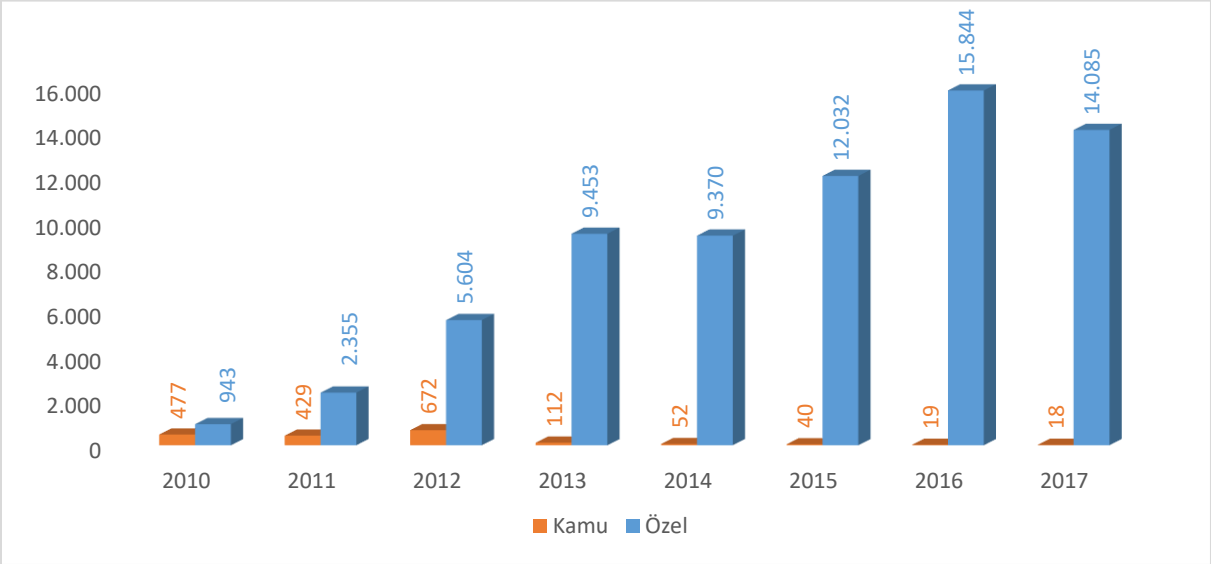

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında bin 420 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 14 bin 103 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 52,4 oranında artmıştır. 2016 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 31,4 oranında artış göstermiştir. 2013 yılından itibaren sektörel bazda özel sektörden alınan açık işlerin fazlalığı dikkat çekmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	2.033
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	997
Büro Memuru (Genel)	824
Satış Danışmanı / Uzmanı	701
Müşteri Temsilcisi	649
Temizlik Görevlisi (Hastane)	604
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	549
Konfeksiyon İşçisi	475
Garson (Servis Elemanı)	473
Makineci (Dikiş)	309

Kaynak: İŞKUR

Ordu ilinde 2017 yılında 14 bin 103 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 2 bin 33 açık iş ile beden işçisi (genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 14,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği dikiş makinesi operatörü-kumaş ve büro memuru (genel) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

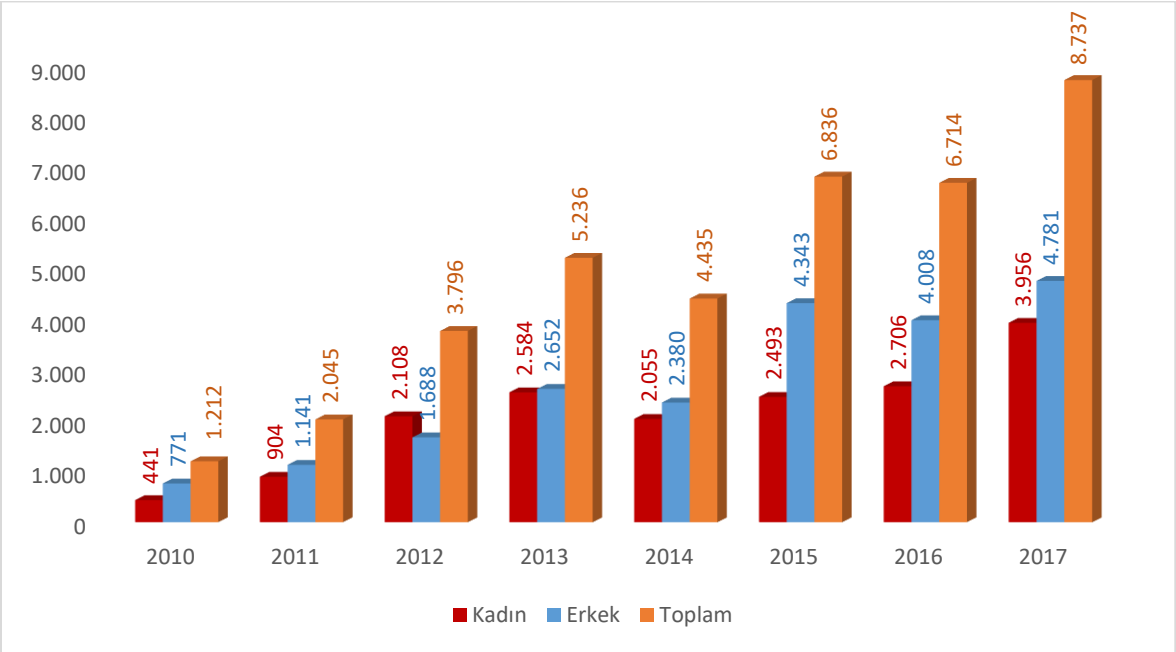

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 212 olan Ordu ilinde işe yerleştirilenlerin 771'i erkeklerden, geri kalan 441 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 8 bin 737 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 45,3'ü kadınlardan oluşmuştur. 2012 yılında ise kadın istihdamının erkek istihdamından daha fazla olması dikkat çekmektedir. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirmede yaklaşık %50'lik, toplam işe yerleştirmede ise yaklaşık %30'luk bir artış olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihityaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	551	324	875
Temizlik Görevlisi (Hastane)	433	371	804
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	144	422	566
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	157	300	457
Beden İşçisi (Temizlik)	226	199	425
Satış Danışmanı / Uzmanı	173	251	424
Konfeksiyon İşçisi	111	290	401
Müşteri Temsilcisi	118	215	333
Büro Memuru (Genel)	203	71	274
Güvenlik Görevlisi	221	36	257

Kaynak: İŞKUR

Ordu ilinde 875 kişilik işe yerleştirmeyle beden işçisi (genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yaklaşık yüzde 10'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği temizlik görevlisi (hastane) ve veri giriş kontrol işletmeni meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok veri giriş kontrol işletmeni ve temizlik görevlisi (hastane) mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler ise en çok beden işçisi (genel) ve temizlik görevlisi (hastane) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; halihazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

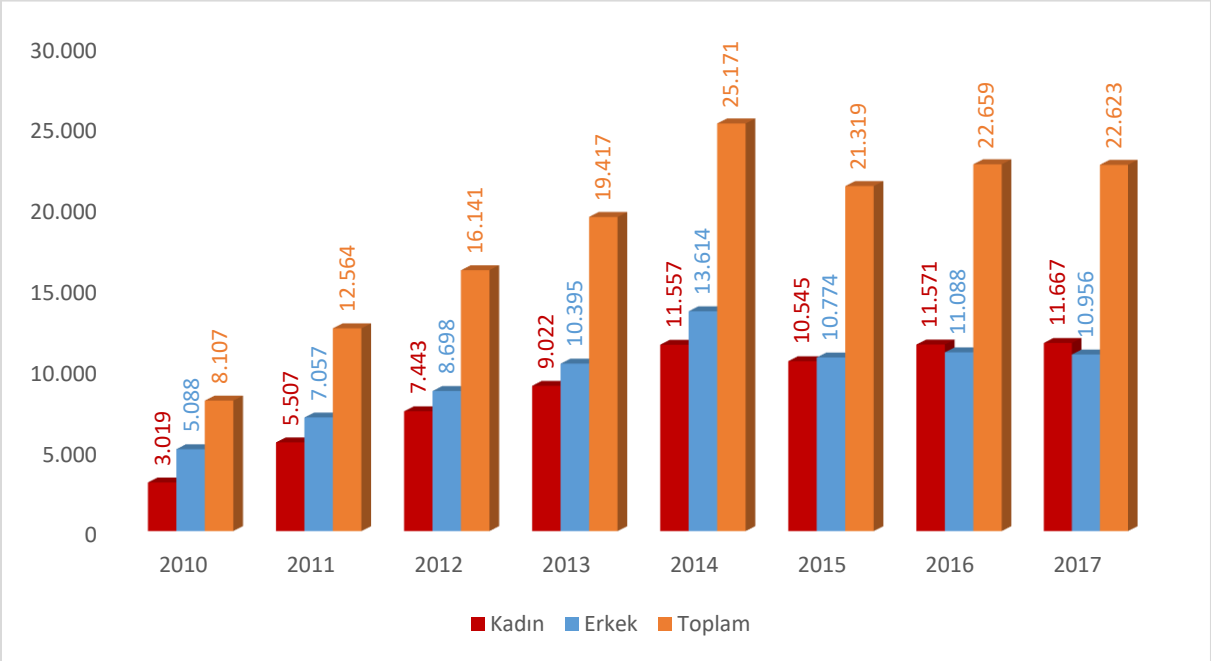

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Ordu ilinde İŞKUR'a kayıtlı 8 bin 107 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 5 bin 88'i erkek, 3 bin 19'u ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 22 bin 623 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2014 yılı kayıtlı işsiz sayısının zirve yaptığı yıl olarak dikkat çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Ordu'da 3 bin 19 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında önemli ölçüde artarak 11 bin 667'ye yükselmiştir. 2016 ve 2017 yılları kayıtlı olan kadın sayısının erkek sayısını geçtiği yıllar olarak öne çıkmaktadır. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Ordu ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada beden işçisi (genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Ordu ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 129 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Ordu ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %18.3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği satış danışmanı/uzmanı ve büro memuru (genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de benzer bir durum söz konusudur. Kadınlarda en çok beden işçisi (genel), satış danışmanı/uzmanı, sekreter gibi mesleklerin yanı sıra beden işçisi (temizlik), büro memuru (genel) ve temizlik görevlisi gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	65	927	866	1.793
2011	69	1.005	558	1.563
2012	120	1.956	722	2.678
2013	89	1.444	610	2.054
2014	66	909	520	1.429
2015	79	1.145	605	1.750
2016	90	1.230	797	2.027
2017	51	686	379	1.065

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 51 mesleki eğitim kursuna bin 65 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 379'u erkek, 686'sı kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yaklaşık yüzde 64,4'ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Müşteri Temsilcisi	Müşteri Temsilcisi	Müşteri Temsilcisi
Sepet Örücü	Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	Sepet Örücü
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	Betonarme Demircisi	Mantar Yetiştiricisi
Mantar Yetiştiricisi	Ahşap Kalıpçı	Hasta ve Yaşlı Refakatçisi
Arıcı	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)
Fındık Budamacı	Isı Yalıtımcısı	Evde Çocuk Bakım Elemanı
Hasta ve Yaşlı Refakatçisi	Sıvacı	Fındık Budamacı
Betonarme Demircisi	Sepet Örücü	Hasta Refakatçisi
Ahşap Kalıpçı	Arıcı	Pasta Yapım ve Sunum Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla, dikiş makinesi operatörü-kumaş, müşteri temsilcisi ve sepet örücü mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla dikiş makinesi operatörü-kumaş ve müşteri temsilcisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla dikiş makinesi operatörü-kumaş, müşteri temsilcisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2010	11	22	10	32
2011	82	139	122	261
2012	128	199	155	354
2013	255	414	268	682
2014	367	669	450	1.119
2015	1.232	1.500	1.201	2.701
2016	1.209	1.421	1.162	2.583
2017	1.197	2.019	1.366	3.385

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2015 yılında düzenlenen toplam program sayısı 2014 yılına göre yaklaşık 3kat artmıştır. 2016 ve 2017 yıllarında açılan program sayısı açısından bir düşüş gözlenmekte fakat katılımcı sayısının, tersi bir durum göstererek, özellikle 2017 yılında arttığını görmekteyiz. Bu durum İŞKUR'un programlarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında bin 197 program düzenlenmiş olup toplam 3 bin 385 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 59,6'sı kadınlardan yüzde 40,4'ü erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 31 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Garson (Servis Elemanı)	Müşteri Temsilcisi
Müşteri Temsilcisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Satış Danışmanı / Uzmanı
Garson (Servis Elemanı)	Servis Komisi	Sekreter
Ön Muhasebeci	Reyon Görevlisi	Ön Muhasebeci
Sekreter	Müşteri Temsilcisi	Garson (Servis Elemanı)
Büro Memuru (Genel)	Makineci (Dikiş)	Fındık İşleme İşçisi
Reyon Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Makineci (Dikiş)	Ön Muhasebeci	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla konfeksiyon işçisi, satış danışmanı/ uzmanı ve dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla konfeksiyon işçisi, dikiş makinesi operatörü-kumaş ve müşteri temsilcisi mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla konfeksiyon işçisi, satış danışmanı/uzmanı ve garson (servis elemanı) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	3	26	46	72
2011	4	35	64	99
2012	6	60	102	162
2013	4	49	51	100
2014	3	30	40	70
2015	9	85	130	215
2016	28	253	421	674
2017	36	457	429	886

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı

hedeflemektedir. 2017 yılında 36 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2016 yılına göre yaklaşık yüzde 30 daha fazladır. Programa 2017 yılında 457'si kadın, 429'u erkek olmak üzere toplam 886 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

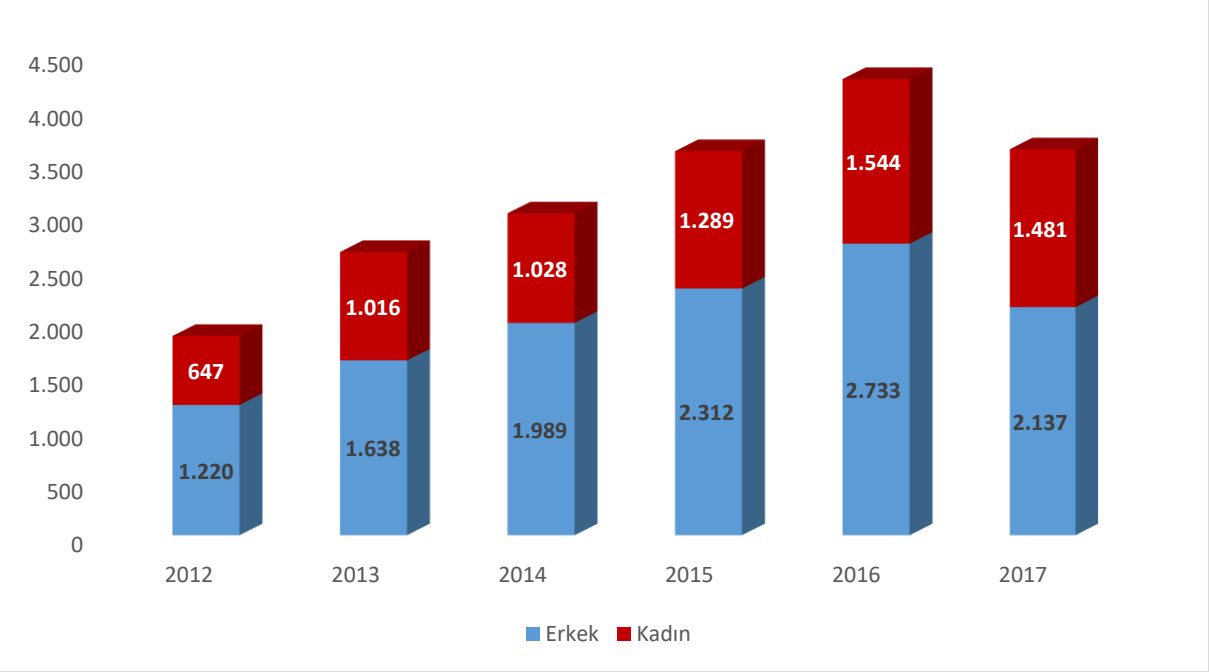

Kaynak: İŞKUR

Ordu ilinde 2017 yılında yüzde 40,9'u kadın olmak üzere 3 bin 618 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 15,4 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüz yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre tarım, kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik, hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri ile uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Ordu ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür

hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Ordu ilinde 600 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 31 bin 161 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Ordu ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Ordu ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İnşaat	152
Toptan ve perakende ticaret	137
İmalat	133
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	53
Eğitim	28
Ulaştırma ve depolama	21
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10
Bilgi ve iletişim	7
Diğer hizmet faaliyetleri	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6
Madencilik ve taş ocakçılığı	6
Finans ve sigorta faaliyetleri	4
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Genel Toplam	**600**

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde inşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Ordu ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 25,4'ü inşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde inşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,9'dur. Bu durumda Ordu ilinde inşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde

yer alan işyerlerinin yüzde 22,8'i bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 18,4 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir

En az işyeri ise su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, gayrimenkul faaliyetleri ile finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Ordu ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

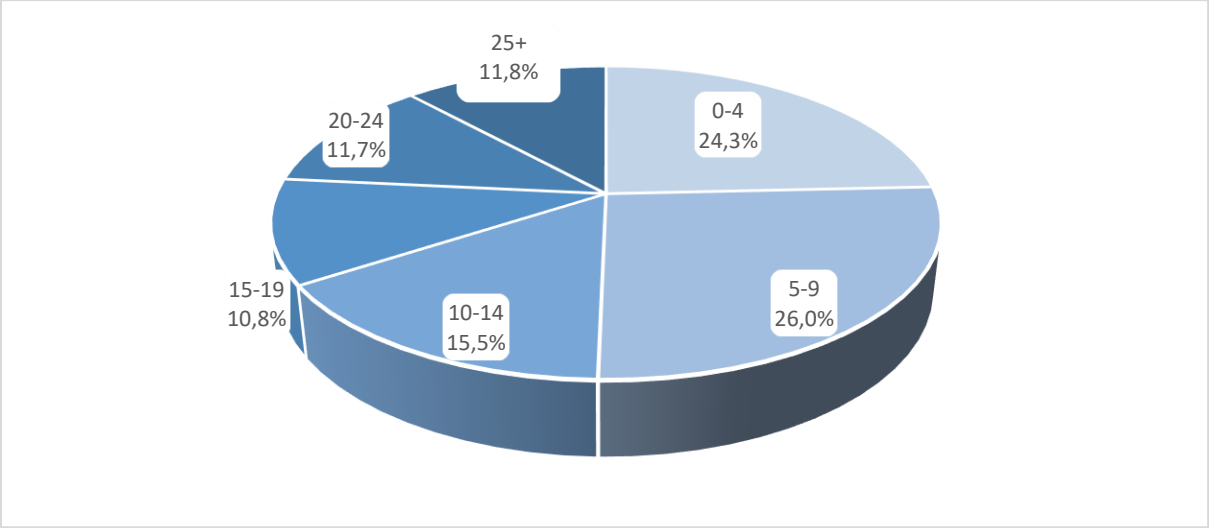

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Ordu ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 26'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 24,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 50'si 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 23,5'i ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

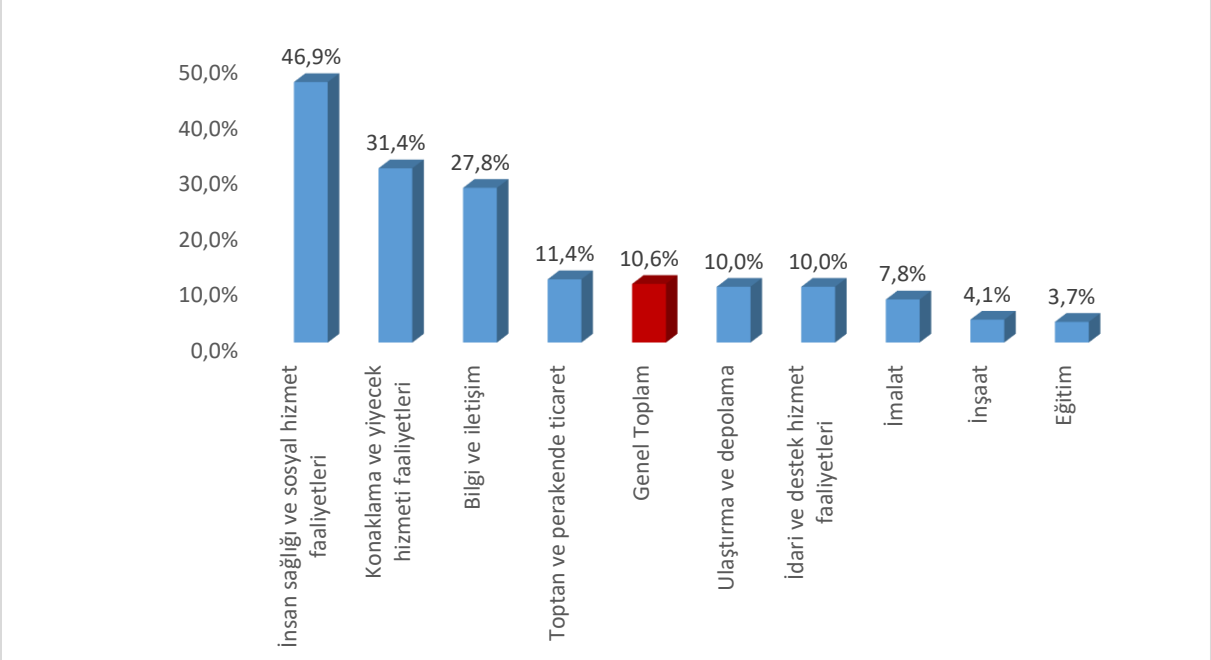

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 46,9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Ordu ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 10,6 olarak gerçekleşmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Ordu ilinde ikinci sırada konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 31,4'ünde part-time çalışan bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 27,8 ile bilgi ve iletişim sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira eğitim sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 3,7 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

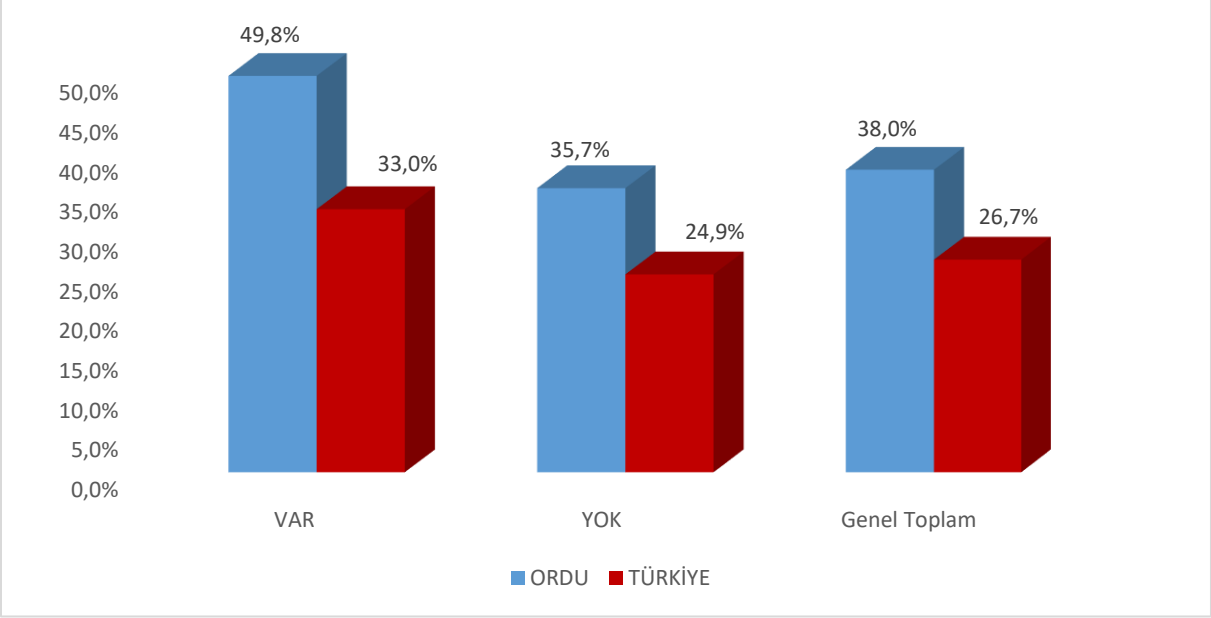

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Ordu ilinde bu oran yüzde 38 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Ordu ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 49,8 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 35,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Ordu ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

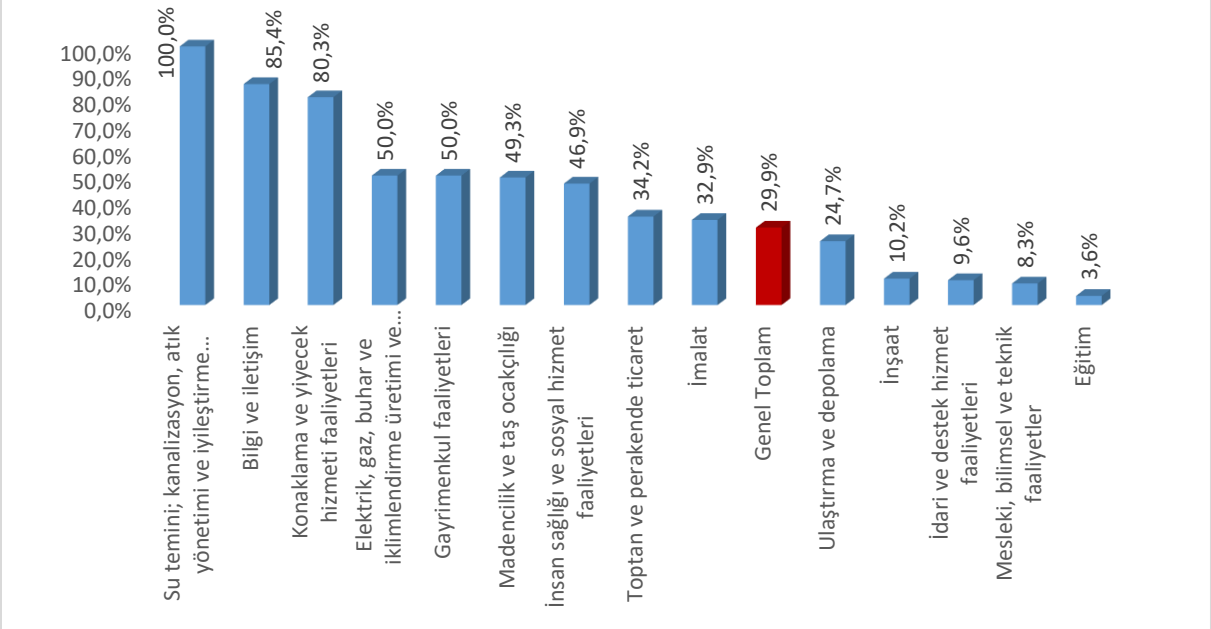

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde işyerlerinin yüzde 29,9'unda vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Ordu ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve bilgi ve iletişim sektörlerinde görünmektedir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren bir işyeri olması bu sektörün tamamında vardiyalı çalışmanın söz konusu olması gibi bir sonucu doğurmuştur. Eğitim sektörü ise yüzde 3,6 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan mesleki, bilimsel ve tekniksel faaliyetler sektöründe bu oran yüzde 8,3 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Ordu ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; İmalat, toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, madencilik ve taş ocakçılığı, gayimenkul faaliyetleri, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, bilgi ve iletişim ve su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

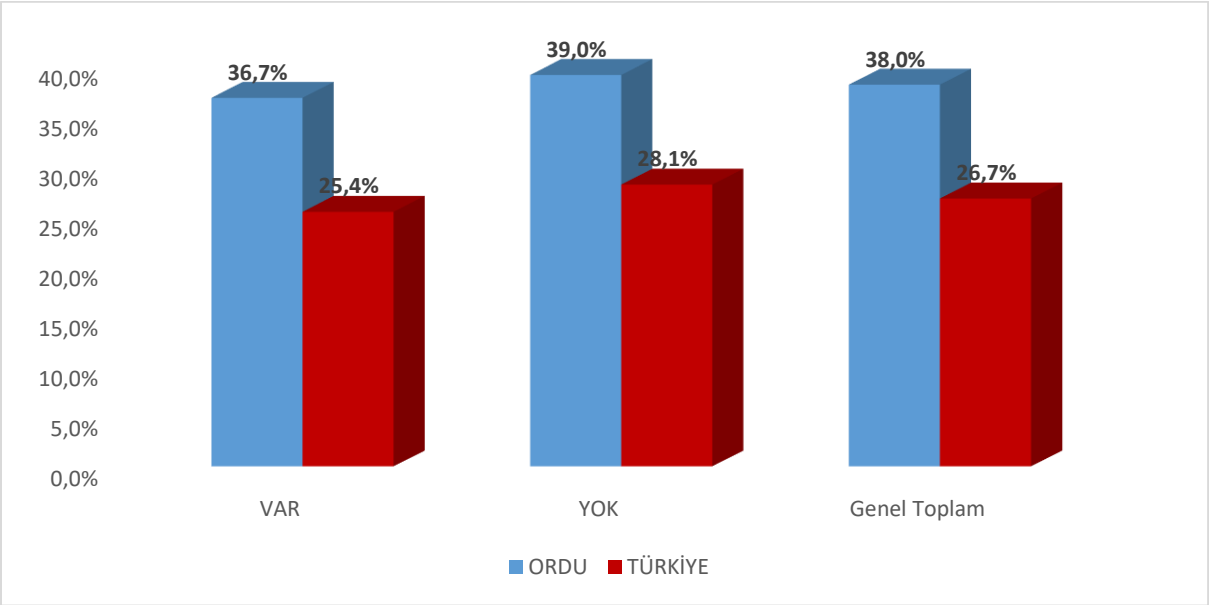

Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime aynı yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Ordu ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 36,7'si kadın, yüzde 63,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 39'a yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Ordu ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 38'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 3 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece

2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Ordu ilinde de aynı yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

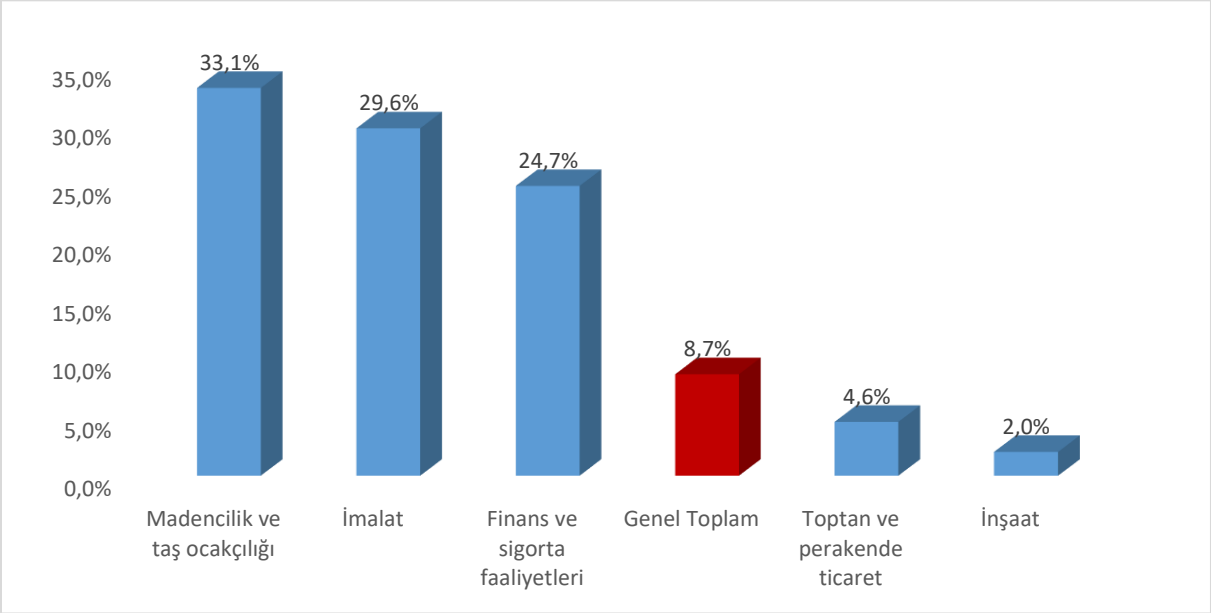

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 33,1'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 29,6 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Ordu ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile imalat ve yüzde 27,4 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır. Ordu da ise sıralama Türkiye ortalamasınında ilk iki sırada yer alan sektörlerin yer değiştirmesi ile oluşmuştur.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

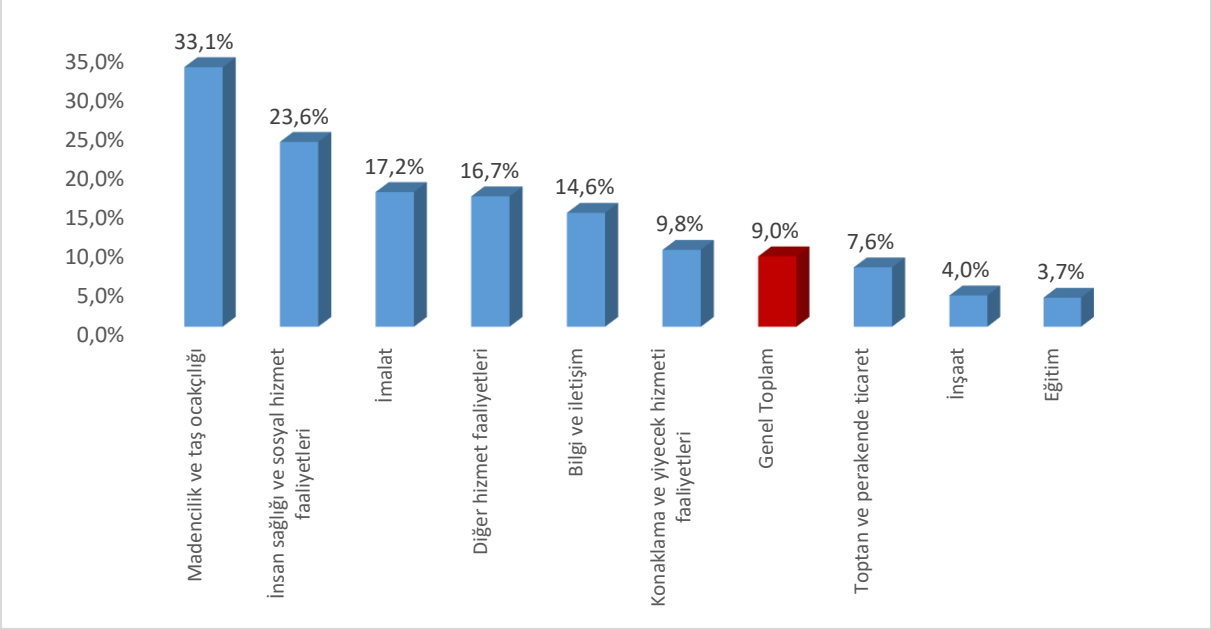

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde 17 sektörden 9 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 33.1'i Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 23,6 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada yüzde 17,2 ile imalat ve dördüncü sırada ise yüzde 16,7 ile diğer hizmet faaliyetleri sektörleri yer almaktadır. Bu sektörleri takiben il ortalamasının üzerinde Ar-Ge çalışması yapan sektörleri bilgi ve iletişim ve konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri şeklinde sıralayabiliriz. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile imalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Ordu ilinde en fazla işverenler inşaat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 4 ile son sıralarda yer almaktadır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

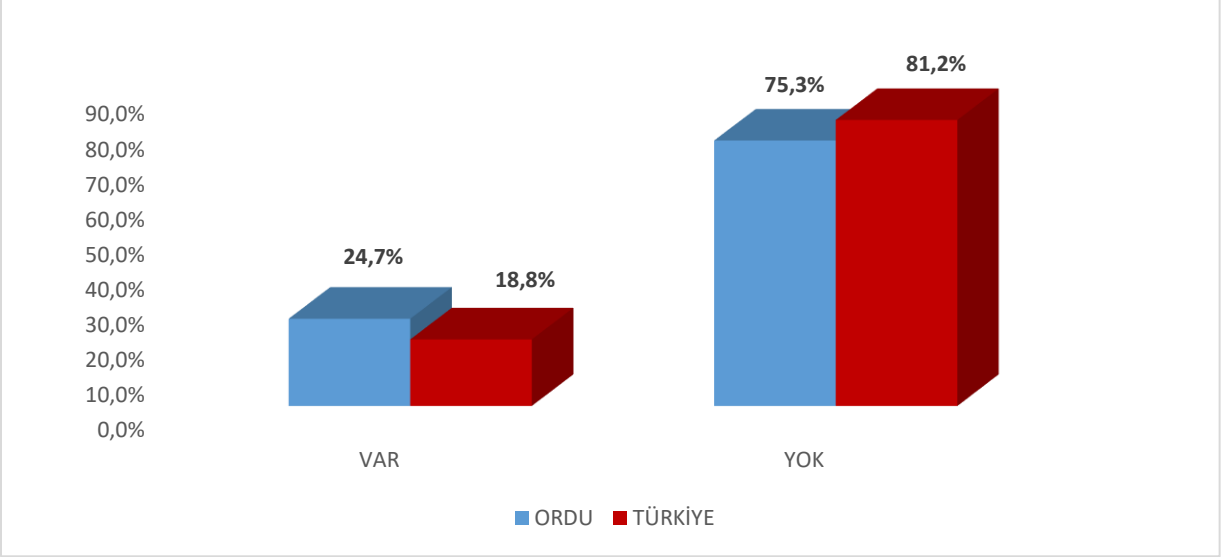

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 24,7'si gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Türlerinin Oranı (%)

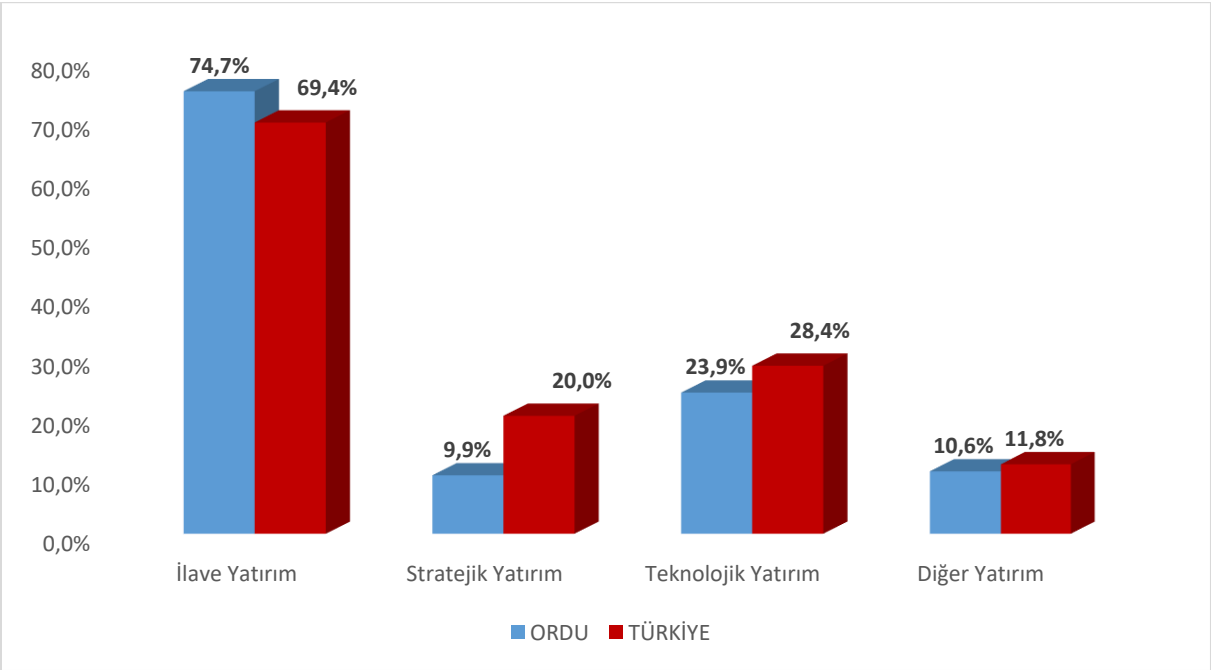

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Ordu ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 74,7'si ilave yatırım,

yüzde 23,9'u teknolojik yatırım, yüzde 9,9'u stratejik yatırım ve yüzde 10,6'sı diğer yatırım türlerinden birini yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11.8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

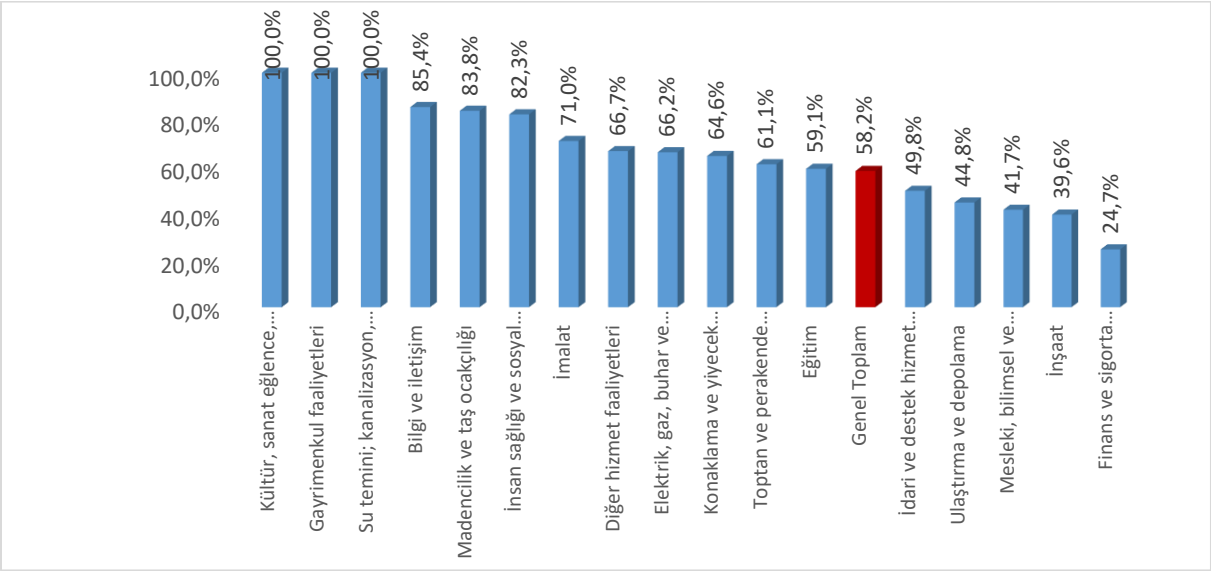

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Ordu ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 58,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Ordu ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Ordu ilinde kültür, sanat eğlence dinlence ve spor, gayrimenkul faaliyetleri ve su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan inşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 58,2'nin altında kalarak yüzde 39,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	20,2%	100,0%	40,4%	0,0%	0,0%
İmalat	8,8%	60,3%	83,4%	55,0%	3,3%	13,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	51,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	1,7%	81,0%	68,8%	27,6%	5,2%	1,7%
Toptan ve perakende ticaret	7,4%	57,4%	71,2%	51,2%	6,2%	7,4%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	77,6%	66,3%	55,6%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6,1%	72,8%	72,6%	54,8%	6,1%	6,1%
Bilgi ve iletişim	16,3%	83,0%	83,0%	100,0%	16,3%	32,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	100,0%	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	60,0%	40,0%	60,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	59,6%	19,3%	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	12,6%	81,1%	56,0%	62,8%	12,6%	12,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	21,2%	78,5%	85,7%	92,8%	21,2%	14,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	50,0%	25,0%	100,0%	25,0%	0,0%
Genel Toplam	**7,1%**	**67,5%**	**72,5%**	**51,8%**	**6,2%**	**8,3%**

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 72,5 ile eleman talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 67,5'i danışmanlık ve yönlendirmeden yararlanırken yüzde 51,8'i İşbaşı eğitim programı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Ordu ilinde kültür, sanat eğlence dinlence ve spor, gayrimenkul faaliyetleri ve su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetler ve finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerindeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem eleman talebi hem de danışmanlık ve yönlendirme hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu

sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır. Elektrik, gaz buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, gayrimenkul faaliyetleri ve kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründeki işyerlerinin tamamı danışmanlık ve yönlendirme hizmeti almıştır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin tamamı ise eleman talebinde bulunmak üzere hizmet almışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan bilgi ve iletişim, idari ve destek hizmet faaliyerleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı işbaşı eğitim programı, hizmetinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran gayrimenkul faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Ordu ilinde ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla gayrimenkul faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	20,7%	2,6%	4,1%	3,4%	38,1%	35,7%
Memnun Değilim	4,2%	0,0%	0,8%	1,7%	9,6%	3,6%
Memnunum	75,1%	97,4%	95,1%	94,9%	52,3%	60,6%

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 97,4 ile danışmanlık ve yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 95,1 ile eleman talebi, yüzde 94,9 ile işbaşı eğitim programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 75,1 ile çalışanlara yönelik eğitim, yüzde 60,6 ile mesleki eğitim kursu ve yüzde 52,3 ile kısa çalışma ödeneği hizmetleri izlemektedir. Danışmanlık ve yönlendirme hizmetlerinde memnun değilim cevabını veren işverenin bulunmaması dikkat çekmektedir. Kararsızım cevabını verenlerde ise kısa çalışma ödeneği hizmeti yüzde 38,1 ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sonucu ise kısa çalışma ödeneği hizmetinin işverenler tarafından yeterince bilinmemesi ile açıklayabiliriz. Memnun değilim cevabını verenlerde ise kararsız olanlara benzer bir sonuç çıkarak ilk sırada kısa çalışma ödeneği yer

almıştır. Bu sonucu da yine kısa çalışma ödeneği hizmetinin işverenler tarafından yeterince bilinmemesine bağlayabiliriz.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

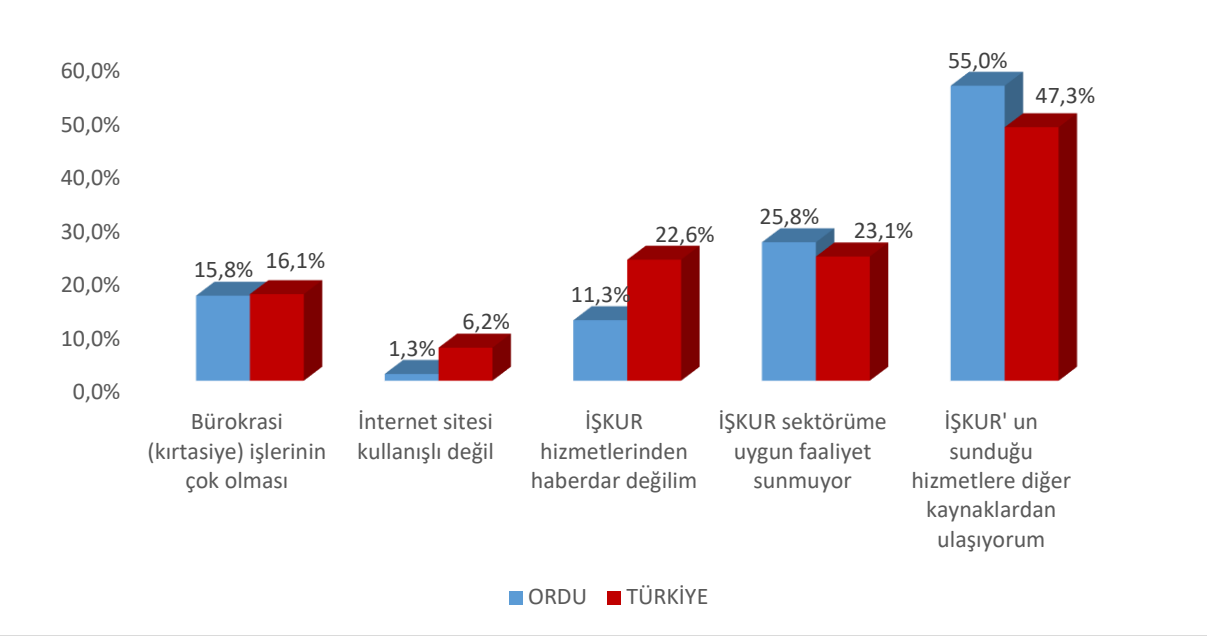

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 55 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 25,8 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 15,8 ile bürokrasi işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Ordu ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi ve ikinci sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Ordu ilinden farklı olarak üçüncü sırada yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Ordu ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Ordu ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 31 bin 161 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 19 bin 317 çalışan erkeklerden, 11 bin 844 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	5.579	5.230	10.809
İnşaat	404	4.683	5.087
Toptan ve perakende ticaret	1.333	3.412	4.745
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	896	1.297	2.192
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.198	636	1.834
Bilgi ve iletişim	1.078	542	1.620
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	307	1.283	1.589
Eğitim	761	422	1.184
Ulaştırma ve depolama	101	499	600
Madencilik ve taş ocakçılığı	41	439	479
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	20	397	417
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	52	291	343
Diğer hizmet faaliyetleri	18	69	87
Finans ve sigorta faaliyetleri	42	30	72
Gayrimenkul faaliyetleri	13	37	49
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	39	39
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	13	14
Genel Toplam	**11.844**	**19.317**	**31.161**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Ordu ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı imalat ile inşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Ordu ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 27'si, kadınların ise yüzde 47'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 34,7 olarak gerçekleşmiştir.

Ordu ilinde 20+ çalışanı olan imalat, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, bilgi ve iletişim, eğitim ve finans ve sigorta faaliyerleri sektörlerinde kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise sağlık ve eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Araştırma kapsamına giren işyerlerinde kültür, sanat eğlence ve spor sektöründe kadın çalışan bulunmaması dikkat çekmektedir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3.554	4.013	7.567
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.815	3.947	5.763
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.203	4.416	5.619
Hizmet ve Satış Elemanları	1.341	2.295	3.635
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2.056	1.369	3.425
Profesyonel Meslek Mensupları	1.376	1.236	2.612
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	377	1.703	2.080
Yöneticiler	106	314	420
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	17	24	41
Genel Toplam	**11.844**	**19.317**	**31.161**

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubunda çalışanların ilk sırada yer almaktadır. Toplam çalışanların yüzde 24,3'ü, erkek çalışanların yüzde 20,8'i ve kadın çalışanların yüzde 30'u bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubu yer almakta ve yüzde 18,5 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 18 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır.

Ordu ilinde toplam çalışan sayısında olduğu gibi kadın çalışan sayısında da tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubunda çalışanlar ilk sırada yer almaktadır.. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu meslek grubu sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ile yöneticiler olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Beden İşçisi (Genel)	Fındık İşleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Fındık İşleme İşçisi	Makineci (Dikiş)	Şoför-Yük Taşıma
Makineci (Dikiş)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	İnşaat İşçisi
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Konfeksiyon İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Konfeksiyon İşçisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Konfeksiyon İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Makineci (Dikiş)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Hemşire	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Temizlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Hamal/Elle Taşıma

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Ordu ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. En fazla çalışanı olan ilk üç mesleği beden işçisi (genel), fındık işleme işçisi ve makineci (dikiş) olarak sıralayabiliriz. Beden işçisi (genel) hem erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise fındık işleme işçisi mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak hemşire mesleği dikkat çekmektedir. Erkeklerde ise hem kadınlardan hem de toplamdan farklı olarak inşaat işçisi, beden işçisi (inşaat) ve hamal/elle taşıma meslekleri dikkat çekmektedir. Bu mesleklerin ortak özelliği beden gücü gerektirmesi dolayısıyla yoğunlukla erkekler tarafından yapılabilecek işler olmasıdır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	447	4,0%	22,7%
İnşaat	99	1,9%	7,5%
Toptan ve perakende ticaret	43	0,9%	13,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	41	1,8%	29,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21	1,3%	20,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14	0,8%	5,6%
Bilgi ve iletişim	11	0,7%	28,5%
Ulaştırma ve depolama	7	1,2%	10,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6	1,4%	33,1%
Eğitim	4	0,4%	7,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3	0,9%	16,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	0,4%	33,1%
Genel Toplam	**698**	**2,2%**	**15,3%**

Kaynak: İPA 2018

Ordu ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 92 işyerinde 698 açık iş tespit edilmiştir. Ordu ilinde imalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 698 kişilik açık işin yüzde 64'üne tekabül eden 447 kişilik kısmı, imalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise inşaat ile toptan ve perakende ticaret sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Ordu ilinde açık iş oranı yüzde 2,2 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Ordu ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4 ile imalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Ordu ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 15,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyeri oranı, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri yüzde 33,1 ile ön plana çıkmaktadır. Fakat belirtilen sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısı azdır, bu nedenle Ordu ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında imalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

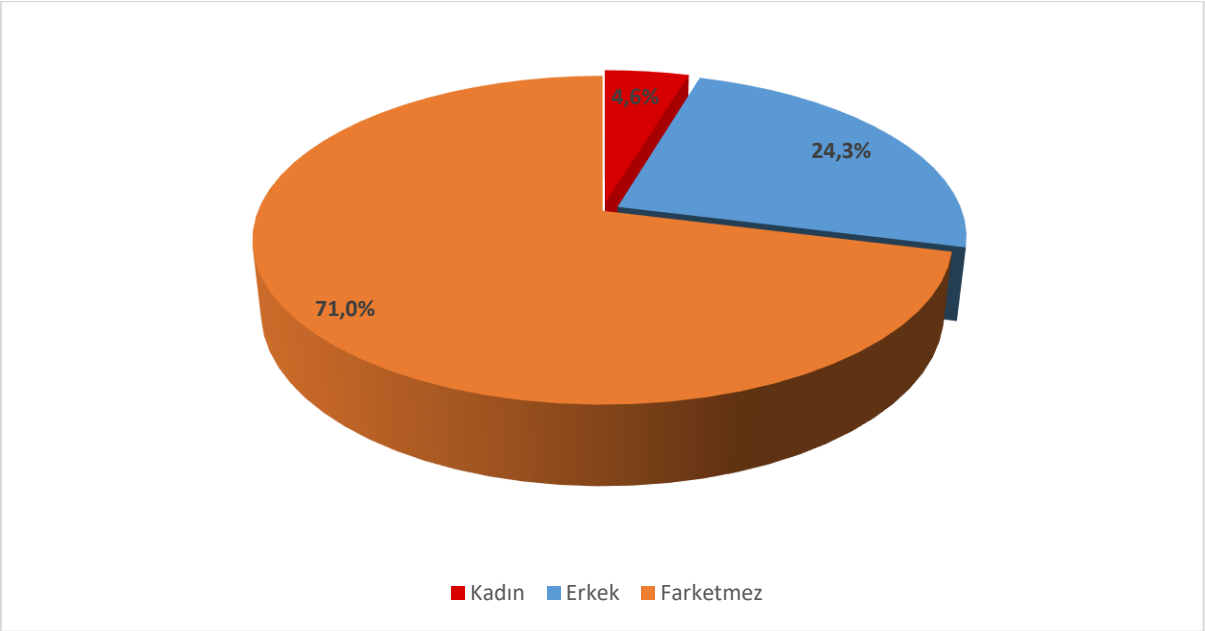

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Ordu ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Ordu ilinde açık işlerin yüzde 24,3'ünde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Ordu ilinde yüzde 4,6 düzeyinde kalmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Ordu ilinde ise işverenlerin yüzde 71'i açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

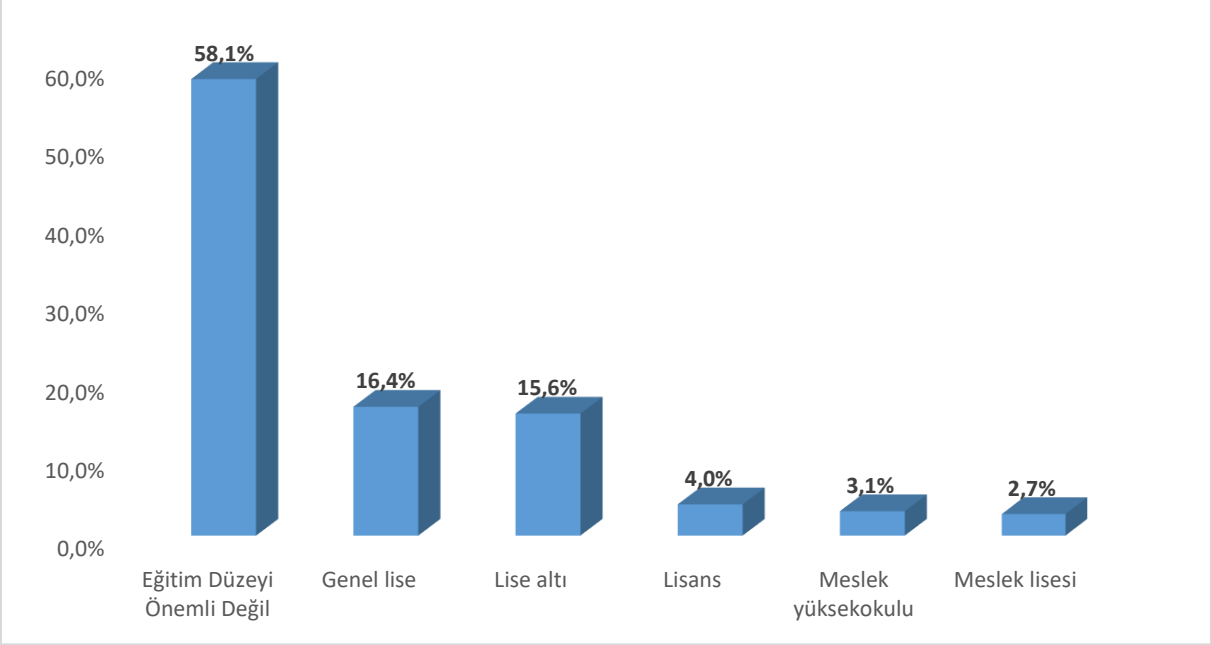

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilindeki açık işlerin yüzde 58,1'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 16,4 ile genel lise eğitimi seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 2,7 ile meslek lisesidir. Ordu işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

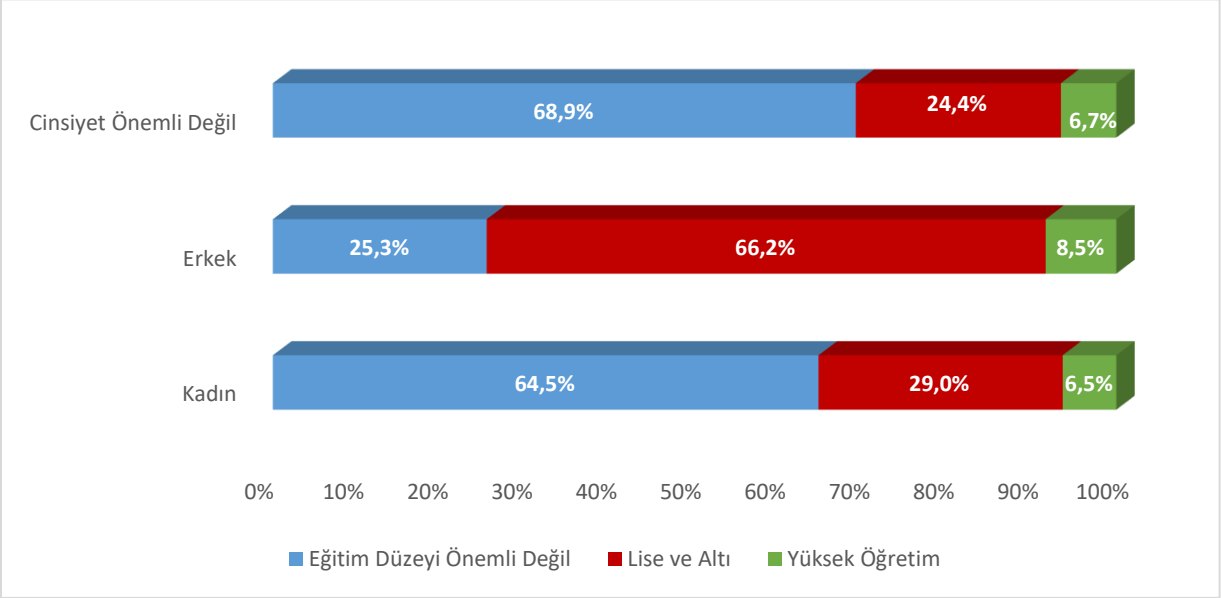

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18'de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 68,9 oranında eğitim düzeyi de önemli görülmemektedir. Yüzde 24,4 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 6,7 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 66,2 oranında lise ve altı eğitim düzeyi, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 64,5 oranında eğitim düzeyi önemli değil tercih edildiği görülmektedir. Hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, eğitim düzeyi önemli değil seçeneği ön plana çıkmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

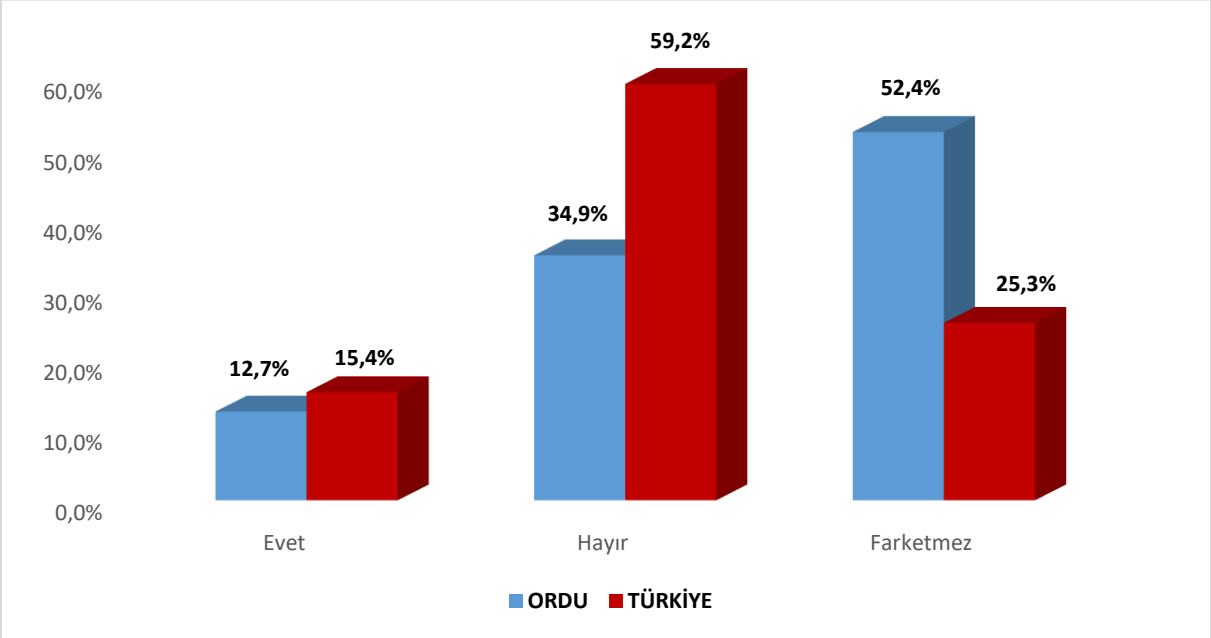

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Ordu ilinde yüzde 12,7 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 52,4'dür. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 5 açık iş için 3 engelli tercih edilebileceği söylenebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Ordu ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

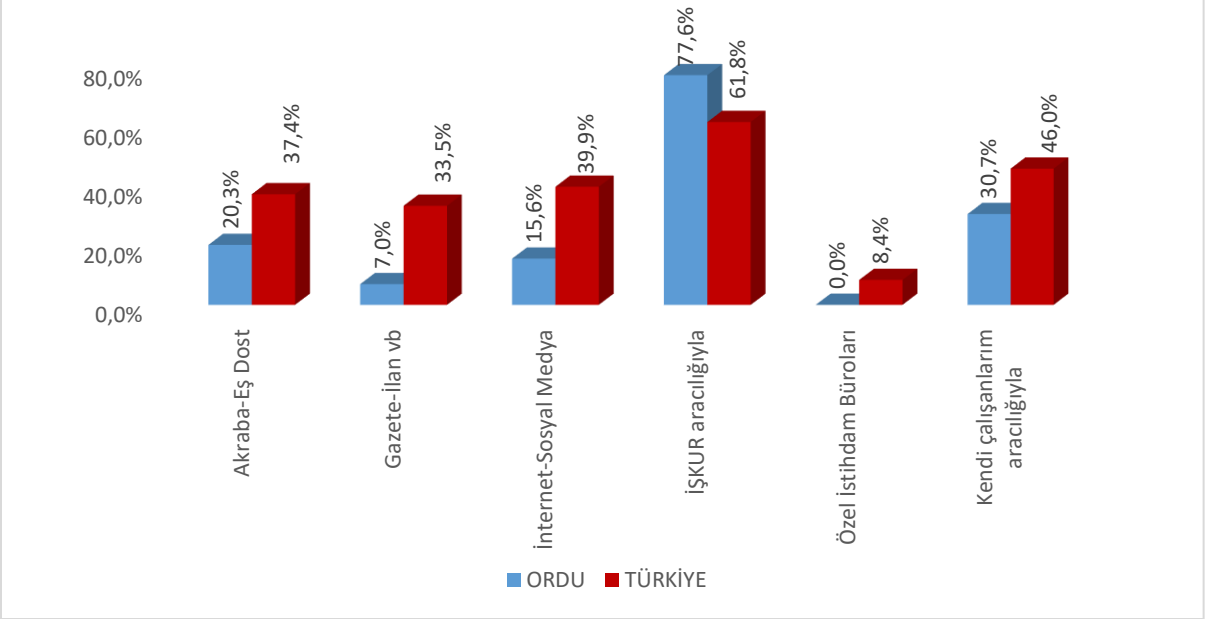

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20'de Ordu ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Ordu ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 77,6 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Ordu ilinde ikinci sırada yüzde 30,7 ile kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 20,3 ile akraba-eş dost arama kanalı olarak kullanılmıştır. Özel istihdam büroları arama kanalı Ordu ilinde kullanılmamaktadır. Bunun sebebi ise Ordu ilinde özel istihdam bürosu bulunmamasıdır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	4	1	2
Takım Çalışması	-	2	4	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	3	3	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	6	6	5
Bilgisayar kullanımı	2	9	5	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	4	5	8	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	8	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	7	9	9
Yabancı Dil	-	-	9	10

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi hem erkeklerde hem de genel toplamda birinci sırada, herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ikinci sırada ve kadınlarda ise üçüncü sırada olduğu görülmektedir. Kadınlarda ve herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işler birinci sırada ise yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerisi bulunmaktadır. Yabancı dil becerisi sadece herhangi bir cinsiyet tercihi bulunmayan açık işlerde karşımıza çıkmış ve talep edilen beceriler sıralamasında son sırada yer almıştır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	278	3,5%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	205	3,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	69	1,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	44	0,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	40	1,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	36	1,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	25	1,2%
Yöneticiler	2	0,5%
Genel Toplam	**698**	**2,2%**

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık

iş sayısı içindeki oranı yüzde 39,8'dir. İkinci sırada ise sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Ordu ili için tespit edilen yüzde 2,2'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 3,5 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarında olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla hizmet ve satış elemanları, profesyonel meslek mensupları, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, nitelik gerektirmeyen meslekler ve yöneticiler gelmektedir. Açık iş oranı tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarında il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	81,8%	32,4%	2,6%	54,6%	35,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	78,8%	15,1%	13,6%	52,9%	33,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	9,5%	0,0%	66,6%	88,1%	76,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	23,4%	56,5%	11,7%	34,7%	23,4%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6,1%	0,0%	1,5%	87,3%	13,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	37,8%	21,0%	28,5%	50,5%	42,1%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	7,2%	0,0%	19,8%	86,1%	35,3%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**20,3%**	**7,0%**	**15,6%**	**77,6%**	**30,7%**

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Yöneticiler olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Nitelik gerektirmeyen meslekler, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır. Nitelik gerektirmeyen meslekler aynı zamanda büyük bir oranda kendi çalışanlarım aracalığı ie aranmaktadır.

Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ile hizmet ve satış elemanları büyük oranda akraba-eş dost arama kanalı ile aranmaktadır. Profesyonel meslek mensupları ise en fazla gazete-ilan vb. arama kanalını kullanmışlardır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Salyangoz İşleme İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	-
Makineci (Dikiş)	3	2	-	6	-	4	5	1
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	-	-	-	-	-	-	-	1
İş Makineleri Operatörü	-	1	-	4	-	2	3	-
Kamyon Şoförü	-	1	-	-	2	-	3	4
Garson (Servis Elemanı)	-	2	-	1	-	4	5	3
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	1	3	5	2	-	-	4	-
Beden İşçisi (İnşaat)	-	1	-	3	-	-	2	-
Konfeksiyon İşçisi	-	-	-	-	-	-	-	1
Beden İşçisi (Genel)	-	1	-	2	-	-	-	3

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18'de Ordu ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Salyangoz işleme işçisi, iş makineleri operatörü, kamyon şoförü beden işçisi (inşaat) ve beden işçisi (genel) mesleklerinde aranan becerilerdeki öncelik fiziki ve bedensel yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Çağrı merkezi müşteri temsilcisi mesleğinde bilgisayar kullanımı, garson (servis elemanı) mesleğinde İletişim ve İfade yeteneği, makineci (dikiş), dikiş makinesi operatörü-kumaş ve konfeksiyon işçisi mesleklerinde ise yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerileri aranmaktadır. Proje tabanlı çalışma ve yabancı dil becerisi açık işi olan ve tabloda yer alan herhangi bir meslek için istenmemiştir.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Konfeksiyon İşçisi	İş Makineleri Operatörü	Salyangoz İşleme İşçisi	Salyangoz İşleme İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Kamyon Şoförü	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Ön Muhasebeci	Beden İşçisi (İnşaat)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Teknisyeni	Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	İş Makineleri Operatörü
Muhasebeci	Mermer İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Kamyon Şoförü
Aşçı	Şoför-Yük Taşıma	Hemşire	Garson (Servis Elemanı)
Büro İşçisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Servis Komisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Yapı Yalıtımcısı	Ütücü	Beden İşçisi (İnşaat)
-	Elektrik Teknikeri	Düz Dikiş Makineci	Konfeksiyon İşçisi
-	Dağıtım Elemanı (Gıda-İçecek)	Reyon Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde en fazla açık iş olan meslekler; salyangoz işleme işçisi, makineci (dikiş), dikiş makinesi operatörü-kumaş, iş makineleri operatörü, kamyon şoförü, garson (servis elemanı), çağrı merkezi müşteri temsilcisi, beden işçisi (inşaat), kamyon şoförü ve beden işçisi (genel) dir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise konfeksiyon işçisi, büro memuru (genel) ve ön muhasebecidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek iş makineleri operatörü, kamyon şoförü ve beden işçisi (genel) cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise salyangoz işleme işçisi, makineci (dikiş) ve dikiş makinesi operatörü-kumaş meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Ordu ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu

bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Ordu ilinde ise 20+ istihdamlı 206 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 34,4 ile Ordu ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 30,5 olarak hesaplanmıştır.

Ordu ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; finans ve sigorta faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, kültür sanat eğelnce, dinlence ve spor, gayrimenkul faaliyetleri, sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin imalat, inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir. İmalat ve inşaat sektörleri en fazla açık işi olan sektörler olarak göze çarpmakta, tabloyu incelediğimizde bu sektörlerde açık iş talebinin çok alındığını fakat eleman temininde güçlük çekildiği yorumunu yapabiliriz.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	322
İnşaat	142
Toptan ve perakende ticaret	116
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	55
Madencilik ve taş ocakçılığı	28
Eğitim	28
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20
Ulaştırma ve depolama	17
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6
Bilgi ve iletişim	5
Diğer hizmet faaliyetleri	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
Genel Toplam	**755**

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde 755 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle imalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Ordu ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 42,6'sı bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, inşaat ile toptan ve perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çeken mesleklerde ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

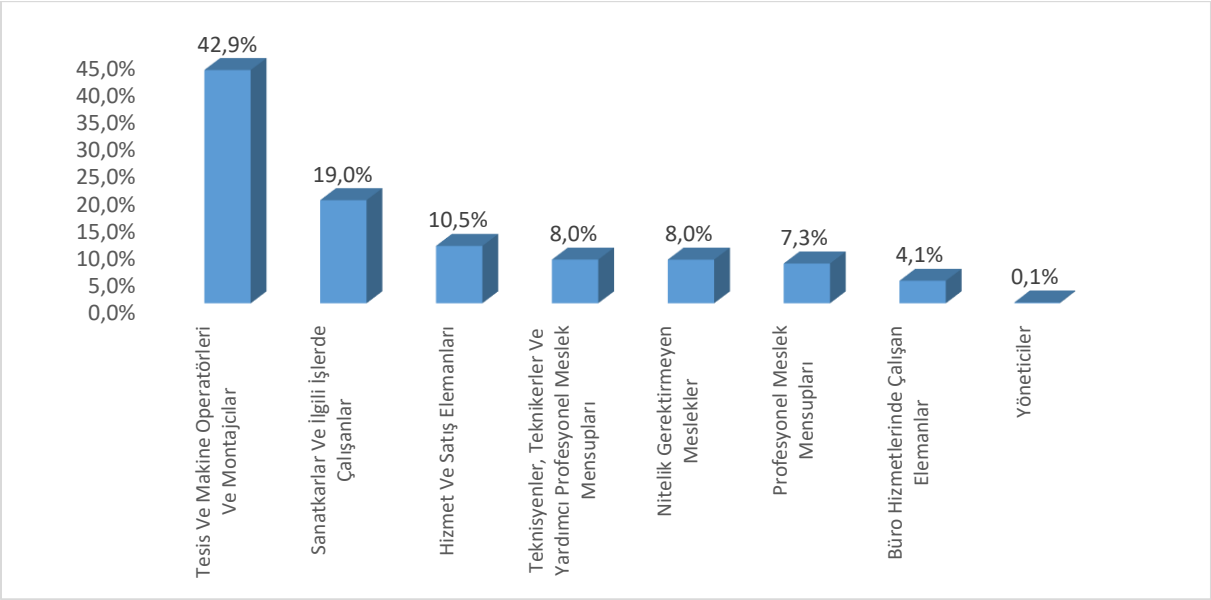

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 324 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 42,9'u bu meslek grubunda yer almaktadır. Yöneticiler meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Ordu ilinde olduğu gibi tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Ordu ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	114
Makineci (Dikiş)	65
Garson (Servis Elemanı)	31
Kamyon Şoförü	31
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	29
İş Makineleri Operatörü	23
Fındık İşleme İşçisi	22
Yapı Yalıtımcısı	21
Mermer İşçisi	19
Diğer	399
Toplam	**755**

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 114 kişi ile dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 65 kişi ile makineci (dikiş) ve 31 kişi ile garson (servis elemanı) meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; dikiş makinesi operatörü-kumaş ve makineci (dikiş) olmak üzere toplam iki mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Ordu ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Dikiş makinesi operatörü-kumaş, makineci (dikiş), garson (servis elemanı) ve kamyon şoförü mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

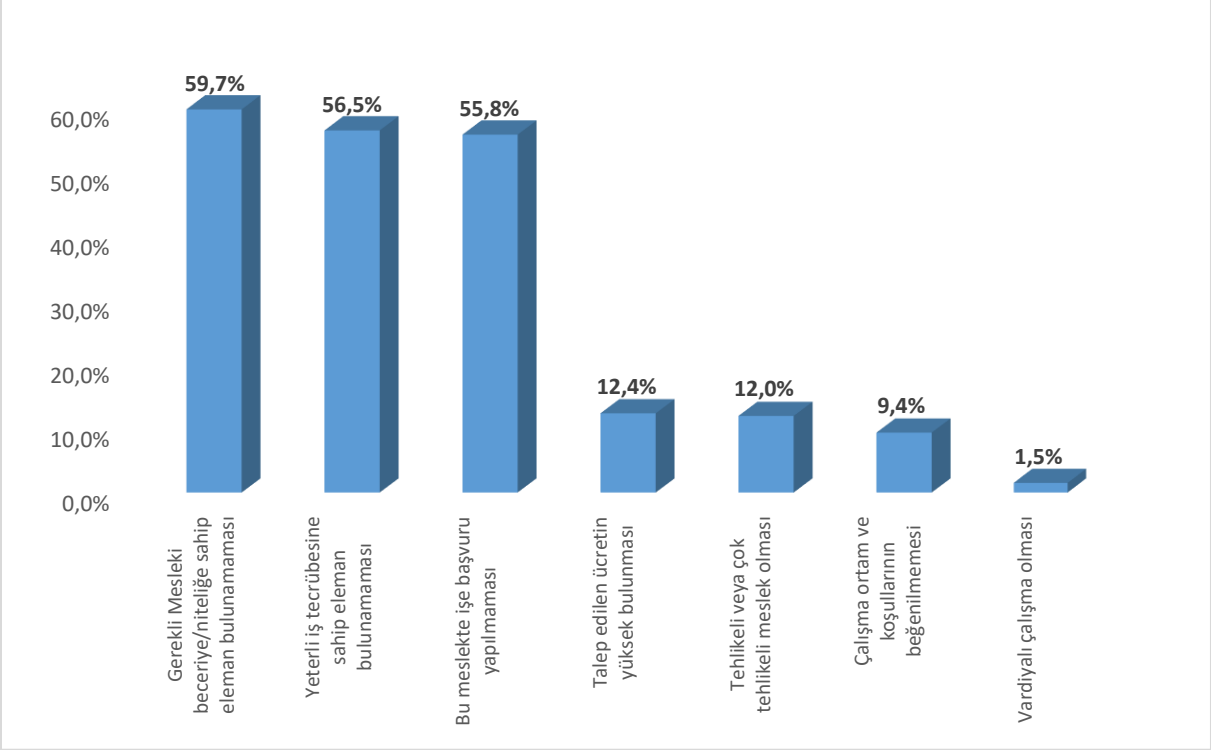

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM nedenleri dağılımında da aynı şekilde gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	51,1%	64,6%	90,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	48,4%	19,4%	51,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	43,6%	83,2%	63,1%	30,2%	30,2%	13,4%	10,1%
Kamyon Şoförü	96,6%	3,4%	3,4%	3,4%	100,0%	0,0%	96,6%
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	85,7%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%
İş Makineleri Operatörü	95,5%	95,5%	9,1%	4,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Fındık İşleme İşçisi	86,1%	76,5%	76,5%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Yapı Yalıtımcısı	50,0%	25,0%	25,0%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%
Mermer İşçisi	38,9%	88,9%	33,3%	11,1%	0,0%	0,0%	66,7%
Kasiyer	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	6,5%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, dikiş makinesi operatörü-kumaşve kasiyer mesleklerinde temininde güçlük çekilme nedeninin en yüksek oranda yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. Garson (servis elemanı), iş makineleri operatörü, mermer işçisi ve kasiyer mesleklerinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması karşımıza çıkmaktadır. Kamyon şoförü, beden işçisi (taşıma, yükleme-boşaltma), iş makineleri operatörü ve fındık işleme işçisi mesleklerinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak bu meslekte işe başvuru yapılmamasını görmekteyiz. Talep edilen ücretin yüksek bulunması ve tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması temininde güçlük çekilme nedenlerinin ise en yoğun olduğu meslek kamyon şoförü ve yapı yalıtımcısıdır.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Makineci (Dikiş)
Garson (Servis Elemanı)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Kasiyer
Ön Muhasebeci
Satış Danışmanı / Uzmanı
Aşçı
Beden İşçisi (Genel)
Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Ordu ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Ordu ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ordu ilinde işverenlerin yüzde 35,6’sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Ordu’da bu sayı 4’e yükselmektedir. Öte

yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Ordu ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	42,2%	1,6%	33,6%	22,7%
Toptan ve perakende ticaret	35,9%	3,8%	27,6%	32,7%
İnşaat	26,1%	2,7%	32,8%	38,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	46,9%	3,9%	21,6%	27,5%
Eğitim	36,8%	3,7%	40,9%	18,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	47,2%	0,0%	17,7%	35,1%
Ulaştırma ve depolama	39,7%	5,0%	30,1%	25,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	41,7%	0,0%	25,0%	33,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	29,7%	0,0%	40,2%	30,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	32,3%	0,0%	50,7%	16,9%
Bilgi ve iletişim	27,8%	0,0%	57,6%	14,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	16,9%	0,0%	50,0%	33,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,6%	49,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Genel Toplam	**35,6%**	**2,6%**	**31,1%**	**30,7%**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla kültür,sanat eğlence, dinlence ve spor, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri ve imalat sektöründe olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise ulaştırma ve depolama olarak gerçekleşmiştir. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 66,7'si, gayrimenkul faaliyetleri ile kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 50'si gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründeki tüm işyerlerinin gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamış olmalarıdır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	71	20,7%
Ulaştırma ve depolama	67	11,2%
Toptan ve perakende ticaret	490	10,3%
İnşaat	485	9,5%
İmalat	967	9,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	33	6,9%
Bilgi ve iletişim	100	6,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	112	6,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	5	6,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	5,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	78	4,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	101	4,6%
Eğitim	41	3,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	10	2,5%
Genel Toplam	**2.563**	**8,2%**

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Ordu'da ise bu oran, yüzde 8,2 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 967 kişilik artış ile imalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 20,7 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	687	12,2 %
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	821	10,9 %
Hizmet ve Satış Elemanları	290	8,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	373	6,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	205	6,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	127	4,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	58	2,8%
Yöneticiler	2	0,5%
Genel Toplam	**2.563**	**8,2%**

Kaynak: İPA 2018

Tabloda yer alan tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 821 kişilik artış ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 2 kişilik artış ile yöneticilerdir.

Sanatkârlar ve ilgili diğer işlerde çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 12,2'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. En fazla çalışanın bulunduğu tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu da net istihdam değişimi beklenen işyeri sıralamasında ikinci sırada yer almış, bu da önemli ölçüde bir artış yaşanacağının bir başka göstergesidir.Yöneticiler meslek grubu çalışan sayısı açısından bakıldığında da ilimizde alt sıralarda yer almaktadır. Bu durum net istihdam değişiminde de benzer bir durum göstermektedir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Fındık İşleme İşçisi	Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Ahşap Kalıpçı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)
Salyangoz İşleme İşçisi	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Yüksek Gerilim Trafo Montaj İşçisi	Maden Mühendisi
Beden İşçisi (Genel)	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller
Konfeksiyon İşçisi	Ambar Sorumlusu
İnşaat İşçisi	Harita Mühendisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Kuaför
Garson (Servis Elemanı)	Şoför (Yolcu Taşıma)

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, fındık işleme işçisi, dikiş makinesi operatörü ve çağrı merkezi müşteri temsilcisi olup, yemek dağıtım elemanı (kepçeci), ahşap kalıpçı ve soğutmacı ve havalandırmacı (iklimlendirme) meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda dikiş makinesi operatörü-kumaş, beden işçisi (genel), inşaat işçisi ve garson (servis elemanı) meslekleri

istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Ordu ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda ilk on meslekte sadece fırıncı mesleğinin olduğunu görmekteyiz.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

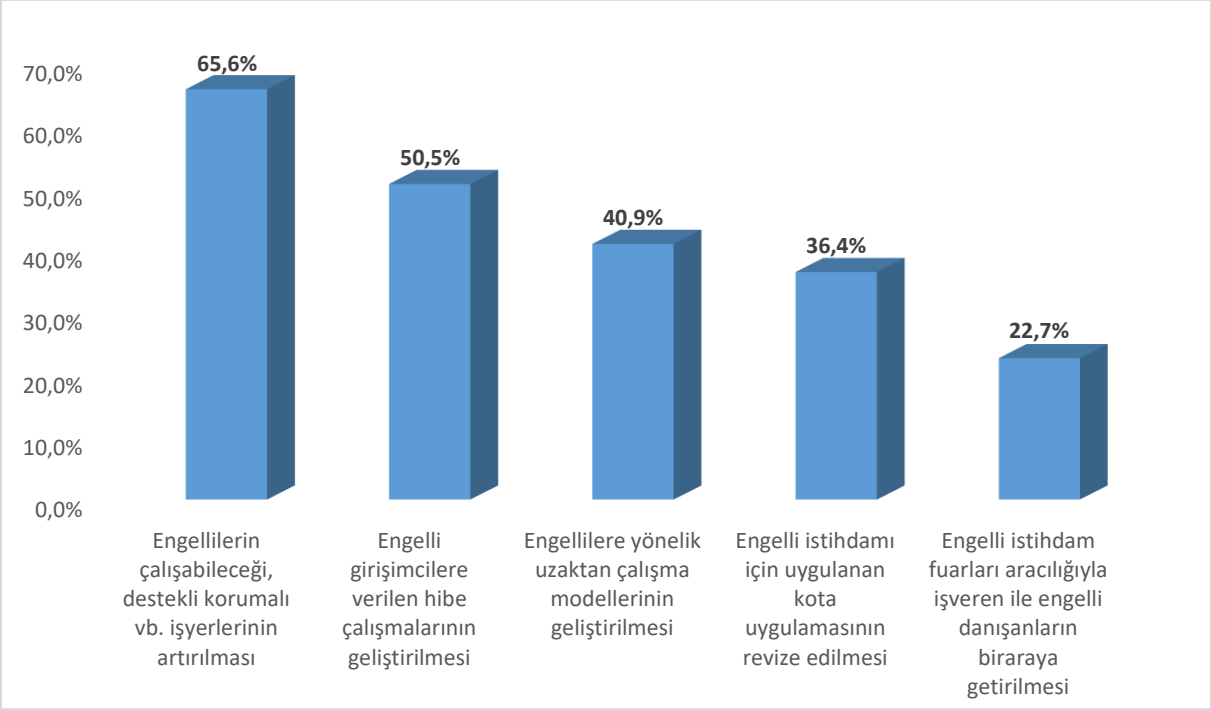

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 65,6'sı engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 50,5'i engelli girişimcilere verilen hibe çalışmaların geliştirlmesini ve yüzde 40,9'u ise engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Ordu ilinde işverenlerin ilk üç öneri sıralamaları aynı olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

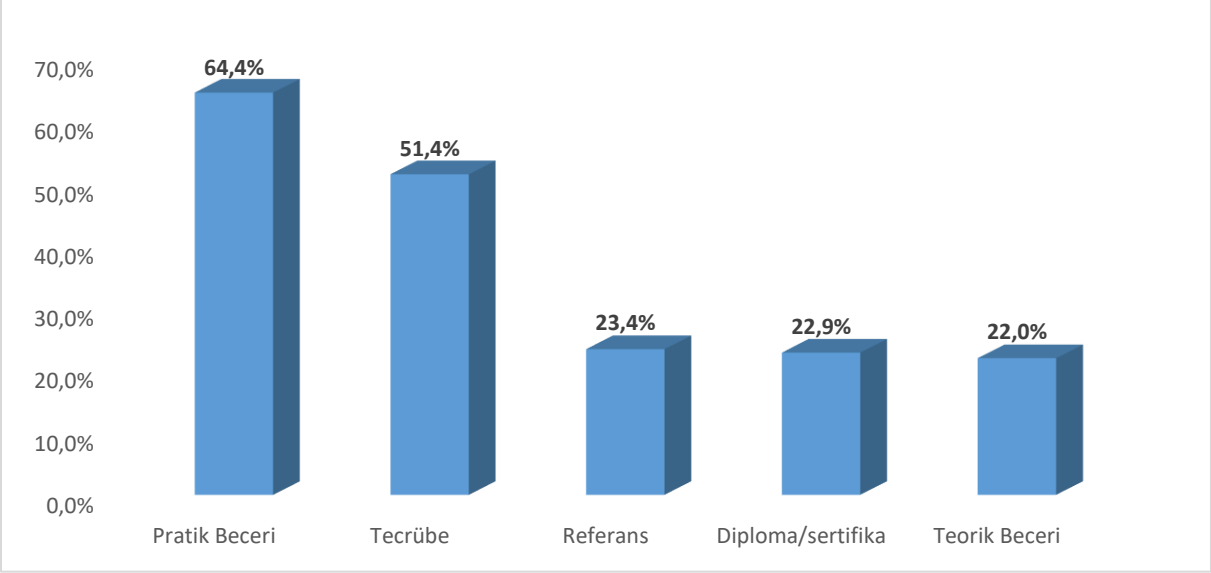

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 64,4'ü pratik beceri, yüzde 51,4'ü tecrübe ve yüzde 23,4'ü referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Ordu ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile pratik beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile tecrübe ve yüzde 32,6 ile diploma/sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik beceri ve tecrübe kriterleri hem Ordu ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

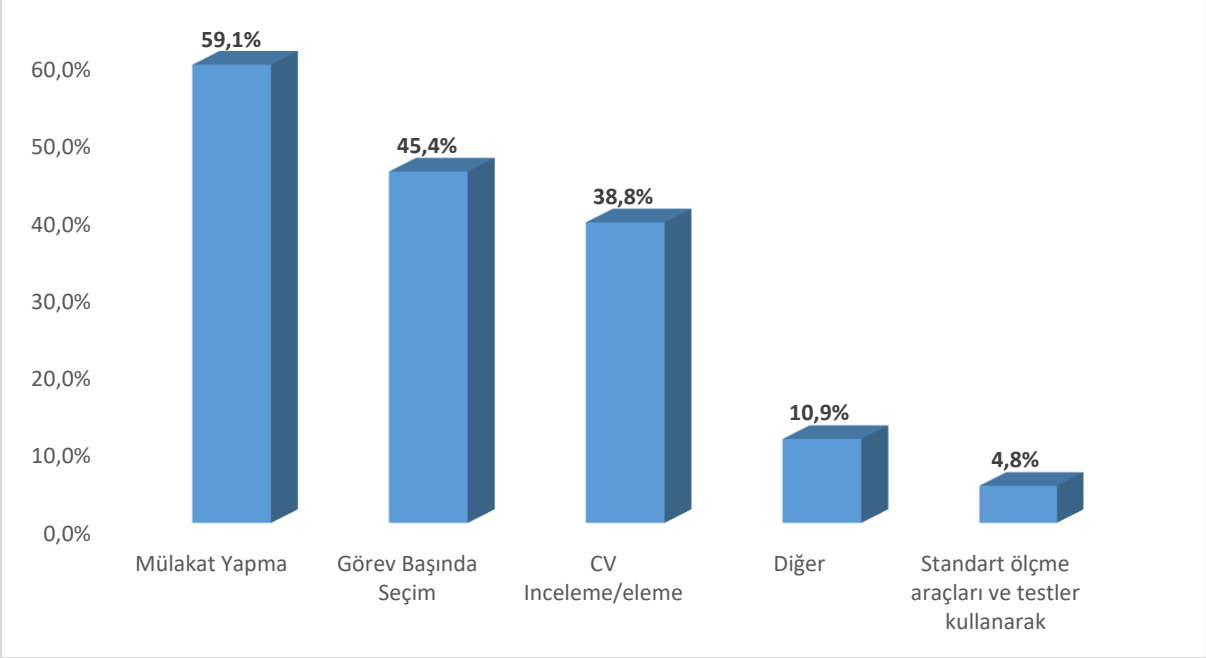

Kaynak: İPA 2018

Ordu ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 59,1'i mülakat yapma, yüzde 45,4'ü görev başında seçim ve yüzde 38,8'i CV inceleme/eleme ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV inceleme/eleme ve yüzde 36,8 ile görev başında seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Ordu ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Ordu İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Ordu'da gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 6,1 olduğunu görmekteyiz. Ordu ilinde İŞKUR'da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Ordu'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 62'si erkeklerden, sadece yüzde 38'i kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler imalat, toptan ve perakende ticaret, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile bilgi ve iletişim gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Ordu'da belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Ordu'da İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında bin 284 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 5 bin 336 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 79 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının bin 284'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 897 iken 2017 yılında 5 bin 336 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Ordu ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetler sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Ordu ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 92 işyerinde 698 açık iş tespit edilmiştir. Ordu ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 698 kişilik açık işin yüzde 64'üne tekabül eden 447 kişilik kısmı, imalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler inşaat ile toptan ve perakende ticaret sektörleridir.

Ordu ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 15,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyeri oranı, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri yüzde 33,1 ile ön plana çıkmaktadır. Fakat belirtilen sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısı azdır, bu nedenle Ordu ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında imalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Ordu ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 39,8'dır.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri “fark etmez” cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Kasiyer, iş makineleri operatörü, mermer işçisi, ve garson (servis elemanı) mesleklerinde gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Ordu ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler dikiş makinesi operatörü-kumaş, makineci (dikiş), garson (servis elemanı), çağrı merkezi müşteri temsilcisi, kasiyer, ön muhasebeci, satış danışmanı/uzmanı, aşçı, beden işçisi (genel) ve şoför-yük taşıma olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ordu ilinde işverenlerin yüzde 35,6‘sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Ordu‘da bu sayı 4’e çıkmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,6 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının üzerindedir.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek

dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……
MAHALLE: ……
CADDE/SOKAK :……
İÇ/DIŞ KAPI NO :……
TELEFON/E-POSTA :……

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …… Unvanı :……
Tarih : …… Telefonu : ……
E-Posta :…… İmza/Kaşe: ……

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……..

2) İşyeri İle İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2.İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3.İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

4) Yatırımla İlgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

4.2.Yatırımın İli :.....
4.3.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) ……. (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)
4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……. (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşte Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel İstihdam Büroları		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.1'e geçiniz.
	Hayır →	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	9. soruya geçiniz.

8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )
Teorik beceri ( )
Diploma/sertifika ( )
Tecrübe ( )
Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta pirimi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )
Mülakat yapma ( )
Görev başında seçim ( )
Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )
Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?.

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )

İnternet sitesi kullanışlı değil ( )

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz) Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında İlave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( ) Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek……..
Beceri……

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.